

Jaarverslag 2021 door de ogen van onze deelnemers

De horizon voorbij

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?	3
Deelneemster Sonja Baars in gesprek met Pensioenfonds ING	4
12 vergezichten van deelnemers	6
André Wolters	7
Frank ConJaerts	8
Frederick Wildbergh	9
Hans Nordbeck	10
Joke Buwalda-Wolters	11
Jos Vergouwen	12
José Mersmann	13
Patrick Raar	14
Paula van Blokland	15
Suzan de Waal	16
Jos Letschert	17
Hans Orij	18
Samen verder kijken	19
Een waardevast pensioen voor onze deelnemers	20
2021 in cijfers	23

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van
deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Hoe ver kijk jij vooruit?

Deelneemster Sonja Baars in gesprek met Peter van Meel, bestuurder bij Pensioenfonds ING, over levensverwachting en horizonnen die verder reiken dan het oog.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Vorige pagina

Volgende pagina

Deelneemster Sonja Baars in gesprek met Pensioenfonds ING

Sonja Baars, Customer Journey Expert bij ING en deelnemer bij Pensioenfonds ING, gaat in gesprek met Peter van Meel, bestuurder bij Pensioenfonds ING. Over pensioenleeftijd, levensgebeurtenissen die invloed hebben op je pensioen en verwachtingen voor de toekomst.

Peter: “Goed dat je er bent, Sonja. We gaan graag met onze deelnemers in gesprek, bijvoorbeeld over de manier van beleggen en over toekomstverwachtingen. Als Pensioenfonds richten we ons sterk op de lange termijn, zeker nu deelnemers steeds ouder worden. Ik ben benieuwd hoe jij tegen je pensioen aankijkt.”

Sonja: “Om eerlijk te zijn is pensioen nog een ver-van-m’n-bedshow; ik ben pas 42 jaar. Wat plannen maken betreft ben ik er niet mee bezig. Maar vanuit mijn achtergrond bij Hypotheken begrijp ik wel hoe belangrijk het is om nu al te weten hoe je ervoor staat op je pensioenleeftijd. Ik weet dus vanuit financieel oogpunt wat mijn situatie is. Maar toch, hoe zien jullie dat? Zou ik meer met m’n pensioen bezig moeten zijn?”

*“Om eerlijk te zijn is pensioen nog een ver-van-m’n-bedshow; ik ben pas 42 jaar.
Wat plannen maken betreft ben ik er niet mee bezig.”*

Sonja Baars

Peter: “Op jouw leeftijd hoef je daar niet ieder jaar naar te kijken. Het is belangrijk dat je weet wat je hebt en in de gaten houdt hoe het zich verder opbouwt. ING is een goede werkgever, maar ga niet achteroverleunen. Wij merken dat sommige mensen pas voor het eerst kijken als ze bijna met pensioen gaan. Dat is laat. Je weet dan niet wat je – in positieve of negatieve zin – te wachten staat en je kunt er weinig meer aan doen. Zeker met het oog op bepaalde veranderingen – trouwen, kinderen, **scheiden** – is het belangrijk om inzicht te hebben. Spelen er bij jou zaken die van invloed kunnen zijn?”

Sonja: “Nou, daar zeg je wat... Ik ben vorig jaar gescheiden. Als je samen bent, ga je ervan uit dat er ook in de toekomst een vangnet is. We hadden het bijvoorbeeld zo uitgerekend dat we met onze koopwoning op pensioengerechtigde leeftijd geen hypotheeklasten meer zouden hebben. Door de scheiding is dat toekomstbeeld veranderd. Toch maak ik me geen grote zorgen.”

Peter: “Kun je dat uitleggen, heb je het anders geregeld?”

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van
deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Vorige pagina

Volgende pagina

Sonja: “Ik heb geen andere regelingen getroffen, maar vooralsnog denk ik dat het goed zit. Ik heb sinds 2003 een vast dienstverband bij ING en er zijn belangenpartijen die borgen dat ons pensioen goed is geregeld. Mijn pensioenopbouw is dus solide. Maar wat als ik in de toekomst nog eens een huis wil kopen? Daar denk ik wel over na. Hoe haalbaar is het om binnen 25 jaar de hypotheekschuld af te lossen? Hoe weet ik of ik moet investeren in extra pensioenopbouw? Dat vind ik lastige vragen.”

“Als Pensioenfonds kijken we verder dan de vraag of er genoeg geld is om uit te keren. We kijken vooral naar de verre toekomst en bepalen vervolgens hoe we al die jaren kunnen blijven indexeren.”

Peter van Meel

Peter: “Dat zijn ook lastige vragen. Het is misschien goed om te weten dat je kunt **schuiven met je pensioen**. Dat je de eerste jaren wat meer uitgekeerd kunt krijgen, omdat je bijvoorbeeld nog hogere lasten hebt. Een hoog-laagconstructie noemen we dat. Binnenkort kunnen deelnemers onze Pensioenschets invullen: met de gegevens uit mijnpensioenoverzicht.nl kun je je verwachte totale pensioen afzetten tegenover je verwachte uitgaven en kun je kijken wat de gevolgen zijn als je het pensioen bijvoorbeeld eerder laat ingaan, of de eerste jaren meer laat uitkeren. Een handig instrument als je nog ruim voor je pensioen zit. Het geeft inzicht en biedt mogelijkheden om nog iets te doen. Tegelijkertijd zeg ik wel: het blijft een indicatie. Wil je echt advies, maak dan een afspraak met een financieel planner.”

Sonja: “Voor mijzelf vind ik het al een hele uitdaging om zover vooruit te kijken en de juiste beslissingen te nemen. Hoe doen jullie dat als Pensioenfonds?”

Peter: “Als Pensioenfonds kijken we verder dan de vraag of er genoeg geld is om uit te keren. We kijken vooral naar de verre toekomst en bepalen vervolgens hoe we al die jaren kunnen blijven indexeren. Daarin nemen wij onder andere de levensverwachting mee. Voor mannen is dat 84 jaar en voor vrouwen 87 jaar. Per deelnemer gaan we ervan uit dat we ongeveer 20 jaar pensioen uitkeren. Daarbij willen we dat het pensioen waardevast blijft, dus dat inflatie zoveel mogelijk gecompenseerd wordt. Met de huidige **dekkingsgraad** zitten we goed op schema en kunnen we voorzichtig zijn met onze beleggingen. Om rendement te kunnen halen, moet je natuurlijk iets risico lopen, maar te veel risico nemen is onnodig. En de risico's die je neemt, moet je kunnen uitleggen aan de deelnemer.”

Sonja: “Goed te horen dat jullie onderzoeken hoeveel risico wij als deelnemers acceptabel vinden. Dat is mooi. Tegelijkertijd geven jullie geen advies over pensioenopbouw. Is dat niet tegenstrijdig?”

Peter: “We proberen op allerlei manieren met deelnemers in gesprek te komen. Niet alleen via klantenpanels en enquêtes, ook op locatie, bij verenigingen van oud-medewerkers, bijvoorbeeld. Zo leren we beter begrijpen wat deelnemers belangrijk vinden. Maar om een overall financieel advies te geven heb je wettelijke licenties nodig, en die hebben pensioenfonds niet. Tegelijkertijd trekken we het wel breder. Zo organiseren we bijvoorbeeld webinars voor mensen die bijna met pensioen gaan. Hier begeleiden we mensen bij welke stappen ze moeten nemen om een goed overzicht te krijgen van wat ze hebben opgebouwd.”

“Ik heb denk ik niet veel nodig om gelukkig te zijn; ik wil niet wachten tot mijn pensioen om te reizen.”

Peter van Meel

Peter: “Als het om toekomstverwachtingen gaat, hoor je vaak dat mensen nog van alles willen doen na hun pensioen. Veel reizen, bijvoorbeeld. Toch is dat niet altijd de praktijk. Belangrijkste is dat mensen op het moment van hun pensioen hun tijd kunnen besteden zoals ze dat zelf willen, aan kinderen en familie bijvoorbeeld, en dat ze daar dan in ieder geval de financiële middelen voor hebben. Voor dat laatste doen wij ons uiterste best.”

Sonja: “Zo zie ik het ook. Ik heb denk ik niet veel nodig om gelukkig te zijn; ik wil niet wachten tot mijn pensioen om te reizen. Wel hoop ik tegen die tijd een trotse oma te zijn, die er ook financieel kan zijn voor m'n kinderen en kleinkinderen. En dat ik dan natuurlijk niet ieder dubbeltje hoeft om te draaien! Uiteindelijk hoop ik die 87 in goede gezondheid te kunnen aantikken. En wie weet nog wat verder.”

Peter: “Daar sluit ik me volledig bij aan. Een mooie toekomstverwachting om mee af te sluiten.”

Ga naar Mijn Pensioen →

Klik op de link of scan de QR code

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

12 vergezichten van deelnemers

Twaalf persoonlijke verhalen en vragen van onze deelnemers of ou-medewerkers. Wat leeft er? Wat vindt u belangrijk? En welke rol kunnen wij als Fonds spelen? Lees verder voor interessante inkijkjes in de levens van vragen van uw collega-deelnemers

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

[Vorige pagina](#)

[Volgende pagina](#)

Hoe zorgt Pensioenfonds ING ervoor dat de belangen van alle groepen deelnemers goed worden afgewogen?

André Wolters (65)

Laatste functie:

Adviseur bankzaken in de kantorenorganisatie

In dienst:

1977-2020

Pensioenfonds ING is een gesloten fonds. Steeds meer mensen gaan met pensioen en er komen geen nieuwe pensioenopbouwers bij. In 2020 heb ik in overleg met ING besloten om wat eerder dan gepland te gaan genieten van mijn pensioen. Tot corona kwam. Alle leuke plannen die ik had gemaakt, vielen in het water. Ik ben op mijn 63ste weer gaan solliciteren en heb een baan gevonden waarin ik het naar mijn zin heb.

Waar ik benieuwd naar ben: over een jaar of vijftig komt er een moment dat er geen pensioengerechtigden of nabestaanden van pensioengerechtigden meer zijn. Zit er dan nog veel geld in de pot? Of gaat dat geld automatisch over naar de CDC pensioenfonds? En hoe zorgen jullie ervoor dat onze belangen goed worden afgewogen?

“Steeds meer mensen gaan met pensioen en er komen geen nieuwe pensioenopbouwers bij. Over een jaar of vijftig komt er een moment dat er geen pensioengerechtigden of nabestaanden meer zijn. Zit er dan nog veel geld in de pot?”

André Wolters

Antwoord

Momenteel zitten er in het Fonds zo’n 68.000 deelnemers en over dertig jaar zijn dat er nog steeds zo’n 45.000. We hebben dus nog heel wat jaren bestaansrecht. Het is niet de bedoeling dat we geld oppotten voor een klein deel pensioengerechtigden. Het streven is dat elke deelnemer zijn deel krijgt, ook ver in de toekomst. Daar is het beleggingsbeleid ook op gebaseerd.

Overigens is de gemiddelde reële dekkingsgraad de indicator of er voldoende vermogen is om iedereen naar verwachting ook in de toekomst zijn pensioen plus indexaties te kunnen geven. Die dekkingsgraad staat rond de 93%. Dat is goed maar er is dus nog ruimte voor verbetering van de dekkingsgraad.

Met een vermogen van meer dan 30 miljard euro heeft Pensioenfonds ING een enorme verantwoordelijkheid. Het is dus inderdaad ontzettend belangrijk dat de belangen van onze deelnemers goed worden afgewogen. Hier zijn verschillende manieren voor. Intern is **onze bestuursstructuur** hierbij belangrijk. Extern staat Pensioenfonds ING – net als alle andere pensioenfonds – onder toezicht van twee externe onafhankelijke partijen: De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Intern bestaat de bestuursstructuur uit het Algemeen Bestuur en het Verantwoordingsorgaan (VO). Het Bestuur bestaat uit uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden, waarbij die laatste groep de eerste groep controleert. De niet-uitvoerende bestuursleden zijn afgevaardigden van werkgevers, werknemers en pensioengerechtigden.

De door de deelnemers gekozen VO-leden controleren het Bestuur. Of anders gezegd: het Bestuur legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het VO heeft de bevoegdheid hier een oordeel over te geven. De bevindingen van de niet-uitvoerende bestuurders worden hierin ook meegenomen. Het VO beoordeelt of het beleid binnen de gemaakte afspraken wordt uitgevoerd en of het ieders belangen evenwichtig afweegt.

In het voorjaar 2022 hebben er nieuwe verkiezingen plaatsgevonden. Begin juli zullen de nieuwe leden van het Verantwoordingsorgaan worden benoemd.

Bekijk de veelgestelde vragen verkiezingen leden VO 2022 →

Klik op de link of scan de QR code

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Vorige pagina

Volgende pagina

Kan ik met het nieuwe pensioenstelsel mijn pensioen doorbeleggen bij Pensioenfonds ING?

Frank Conjaerts (55)

Functie:
Senior marketing manager Institutional Clients

In dienst:
2011-2016

Ik overweeg om over enkele jaren een voorlopige keuze te maken voor een collectief variabel pensioen bij het pensioenfonds waar ik op dat moment actief mijn pensioen opbouw. Ik ga ervan uit dat ze die constructie aanbieden in de flexibele pensioenregeling. Het individuele pensioenkapitaal wordt dan in maximaal tien jaar omgezet in een collectief variabel pensioen. Normaal gesproken kan ik dan met 68 jaar alsnog kiezen voor een vast pensioen.

Ik ben geweest deelnemer bij Pensioenfonds ING, dus daar bouw ik niet meer actief mijn pensioenkapitaal op. Doorbeleggen betekent dat ik in de flexibele pensioenregeling doorga met beleggen na mijn pensioendatum. Het doel en ook de verwachting is dat mijn pensioenresultaat daardoor zal verbeteren. Ook omdat bij doorbeleggen de hoogte van de pensioenuitkering minder afhankelijk is van de rentestand op één moment, zoals bij de aankoop van het vast pensioen. Wat ik graag zou willen weten is: kan ik met het nieuwe pensioenstelsel mijn pensioen doorbeleggen bij Pensioenfonds ING?

“Doorbeleggen betekent dat ik in de flexibele pensioenregeling doorga met beleggen na mijn pensioendatum. Het doel en ook de verwachting is dat mijn pensioenresultaat daardoor zal verbeteren.”

Frank Conjaerts

Antwoord

Bij het huidige Pensioenfonds ING – maar dat geldt ook voor de meeste van onze collega-pensioenfondsen in het huidige pensioenstelsel – wordt er altijd doorbelegd, voor het hele collectief. De reden is dat er geld verdiend moet blijven worden voor de indexaties. Daarbij maakt het niet uit of je gepensioneerd bent of niet. Alleen merk je minder direct de gevolgen van dat doorbeleggen in je pensioen. Goede of minder goede beleggingsopbrengsten vertalen zich niet direct in een hoger of lager pensioen, maar wel indirect: als het goed gaat met rente, inflatie en aandelen kan het Fonds de pensioenen indexeren. Als het een keer slechter gaat, betekent dat niet automatisch dat we de pensioenen moeten verlagen, omdat het Fonds een vrij hoge buffer heeft. Zelfs dan is een indexatie wellicht mogelijk. Pas als het langdurig slecht gaat (of ineens extreem slecht) en de buffers opraken, zou een verlaging aan de orde kunnen zijn.

Zoals gezegd: dit is de huidige situatie bij het Fonds. Hoe het in de toekomst zal zijn hangt af van de vraag of we meegaan in het nieuwe stelsel. Goed om te weten is dat het **nog niet zeker is of dat zal gebeuren**. Momenteel zijn we ons daarin volop aan het verdiepen.

Geleidelijk zal er meer bekend worden over wat het pensioenakkoord betekent voor de pensioenregeling bij Pensioenfonds ING. We houden u hiervan natuurlijk op de hoogte, onder meer via onze website. Ook bij eventueel te maken keuzes voor het nieuwe stelsel vinden we het belangrijk om te weten hoe deelnemers hierover denken. Uit **een eerste poll** blijkt dat er een groep mensen is die zich zorgen maakt. Tegelijkertijd heeft een even grote groep er juist weer alle vertrouwen in.

[Lees het hele interview →](#)

Klik op de link of scan de QR code

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Is mijn pensioen straks nog waard wat ik er nu van verwacht?

Frederic Wildbergh (57)

Functie:
Business Continuity Management Officer

In dienst:
sinds 1990

Enkele jaren geleden kwam er bij Pensioenfonds ING een enquête voorbij. In deze enquête werd bijna letterlijk gevraagd: hoe staan jullie als deelnemer tegenover het nemen van (grote) risico's bij beleggingen? Dat zette mij aan het denken. Ik hoop over tien jaar met pensioen te gaan, dus ik krijg op dit moment liever geen grote financiële tegenslagen meer.

Liever een iets lagere uitkering die gegarandeerd is dan een groot risico. Ik heb immers nog maar weinig tijd om tegenvallers te compenseren. Mijn vraag is: hoe zit het met de risico's bij beleggingen en hoe waardevast is mijn pensioen?

“Liever een iets lagere uitkering die gegarandeerd is dan een groot risico.”

Frank Conjaerts

Antwoord

Een heel terechte vraag nu uw pensioen steeds dichterbij komt. Gelukkig kunnen we u geruststellen als het om ons risicobeleid gaat. Ons financiële doel is dat we met onze beleggingen voldoende rendement behalen om uw pensioen te kunnen betalen én om uw pensioen te kunnen verhogen (toeslagverlening). We nemen niet meer risico dan nodig is om dat rendement te kunnen behalen. Ons pensioenfonds staat er, met een dekkingsgraad van ruim 142%*, bovendien goed voor. (*Peildatum maart 2022.)

Het onderzoek waar u aan refereert, is een onderzoek dat ons Bestuur periodiek laat uitvoeren. Zo kunnen wij de risicobereidheid van deelnemers meewegen in ons beleggingsbeleid en blijft het beleggingsbeleid passen bij de wensen van de deelnemers. Uit [het onderzoek in 2019](#)

kwam naar voren dat deelnemers hechten aan een waardevast pensioen. En dat er daarom belegd moet worden om voldoende rendement te halen om het pensioen te kunnen verhogen. Wel moet er fatsoenlijk belegd worden, zonder negatieve impact op mens en milieu.

Wat betreft de indexatie van pensioen, zodat uw pensioen waardevast blijft, hebben we mooi nieuws: sinds het Fonds in 2014 financieel onafhankelijk is geworden, hebben we – in tegenstelling tot veel andere fondsen – tot en met 2020 altijd kunnen verhogen. In 2021 zijn helaas niet alle pensioenen verhoogd, omdat er geen CAO-verhogingen waren bij ING en NN. Natuurlijk streven we naar een waardevast pensioen voor iedereen, maar hier kunnen we geen garanties voor geven.

Op onze website kunt u precies zien hoe [de indexatie over de afgelopen 10 jaar](#) is verlopen en hoe het ervoor staat met [onze dekkingsgraden](#).

[Bekijk de indexaties van de afgelopen tien jaar →](#)
Klik op de link of scan de QR code

[Onze dekkingsgraden →](#)
Klik op de link of scan de QR code

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

[12 vergezichten van deelnemers](#)

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Hoe verloopt de zoektocht naar duurzame beleggingen? Hoe vermijdt Pensioenfonds ING dat we beleggen in olie of wapens?

Hans Nordbeck (67)

Functie:
Bankwide Customer Domain

In dienst:
1978-2017

Sinds enkele jaren ben ik niet meer werkzaam voor ING. Destijds moest ik wegens hartfalen het werk acuut neerleggen. Tijdens mijn revalidatie reorganiseerde ING in mijn bedrijfsonderdeel en heb ik een ontslagvergoeding geaccepteerd. Helaas is mijn vrouw onlangs overleden. Het is jammer dat we niet meer samen kunnen genieten van ons pensioen.

Ik ben tevreden met de hoogte van mijn pensioen; ik heb maar weinig nodig en ik voel me rijk. Gelukkig kan ik die rijkdom delen met mensen en goede doelen die het harder nodig hebben dan ik. Het beleggingsbeleid van Pensioenfonds ING is volgens mij prima. Mijn pensioen wordt altijd op tijd betaald en ik heb er geen omkijken naar. Wel ben ik benieuwd naar het volgende: hoe doet Pensioenfonds ING zijn best om te investeren in zaken die goed zijn voor de wereld?

*“Het beleggingsbeleid van Pensioenfonds ING is volgens mij prima.
Mijn pensioen wordt altijd op tijd betaald en ik heb er geen omkijken naar.”*

Hans Nordbeck

Antwoord

Dat is een vraag die we geregeld krijgen. Als institutionele belegger hechten wij waarde aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Maatschappelijk verantwoord beleggen is dan ook een integraal onderdeel van ons beleid. Dat betekent dat we bij onze beleggingen rekening houden met de invloed op milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. We houden ons aan het ‘do no harm’-principe, waarbij we bedrijven in tabak, olie uit teerzanden, steenkolen, controversiële wapens en niet-gecertificeerde palmolie uitsluiten.

Om maatschappelijk verantwoord te kunnen beleggen, hanteren we verschillende richtlijnen en standaarden. Die helpen ons om misstanden in onze beleggingen te identificeren. Denk aan **de OESO-richtlijnen en de Global Compact-principes van de Verenigde Naties**. In 2018 hebben we ook het IMVB-convenant ondertekend.

Bovendien houden we rekening met de mening van onze deelnemers. Zo weten we dankzij onderzoek uit 2017 **welke thema's u belangrijk vindt**: mensenrechten, anti-corruptie, klimaat, gezondheid en arbeidsrechten. Dit jaar zullen we dat onderzoek herhalen. Ook gaan we via speciale klankbordsessies met deelnemers in gesprek over maatschappelijk verantwoordelijk beleggen.

Voor de uitvoering van ons beleid hebben we verschillende instrumenten tot onze beschikking: dialoog, stemming, monitoring en uiteraard ook uitsluiting. Dialoog vormt de kern van ons MVB-beleid. Daarmee willen we wenselijk gedrag van bedrijven en landen bevorderen. Daarnaast kunnen we op aandeelhoudersvergaderingen stemmen. Uiteraard kunt u precies zien **wat we stemmen** en hoe de gesprekken vorderen met bedrijven waarmee we **in dialoog** zijn.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Hoe zorgt ING voor een waardevast pensioen en hoe weet ik zeker dat ING belegt in maatschappelijk verantwoorde fondsen?

Joke Buwalda-Wolters (66)

Laatste functie:
Personeelsadviseur kantoren

In dienst:
1977-2000

Op de site van Pensioenfonds ING lees ik regelmatig terug dat het Fonds druk bezig is met duurzaam beleggen. Heel fijn natuurlijk, maar het blijft nog wat abstract. Mijn echtgenoot is belegger en hij krijgt regelmatig een overzicht van wat de bank de afgelopen periode voor hem heeft gedaan en wat voor invloed dat heeft op zijn beleggingen.

Dat wekte mijn interesse. Waar kan ik deze informatie terugvinden over mijn pensioen? In welke (duurzame) fondsen is het bijvoorbeeld belegd en hoe kan Pensioenfonds ING mij een waardevast pensioen garanderen?

“Mijn echtgenoot is belegger en hij krijgt regelmatig een overzicht van wat de bank de afgelopen periode voor hem heeft gedaan en wat voor invloed dat heeft op zijn beleggingen. Dat wekte mijn interesse.”

Joke Buwalda-Wolters

Antwoord

Dit zijn inderdaad twee belangrijke vragen waar veel deelnemers zich mee bezighouden. Aan de ene kant moet het pensioen waardevast blijven en moet er dus rendement gemaakt worden, tegelijkertijd moet dat rendement wel op de juiste manier behaald worden. Maatschappelijk verantwoord beleggen krijgt daarom steeds meer aandacht.

Als Pensioenfonds ING streven we uiteraard naar een waardevast pensioen voor iedereen, maar we kunnen hierop geen garanties geven. Ons fonds belegt met beleid. Te weinig risico nemen levert te weinig op, maar heel veel risico nemen is ook niet de bedoeling. We moeten er immers altijd voor zorgen dat we uw pensioen kunnen betalen. Ons beleid zit ertussenin: we zorgen voor een redelijk rendement, zonder dat uw pensioen in gevaar komt.

Uit ons **risicobereidheidsonderzoek** in 2019 komt dit ook naar voren: pensioen is niet iets om risico mee te lopen. Deelnemers stellen het op prijs als we de pensioenen kunnen verhogen, maar op meer dan dat rendement hoeven de beleggingsambities niet te koersen. Het is overigens goed om te weten dat we sinds 2014 de pensioenen hebben kunnen **indexeren**; een signaal dat onze waardevastheid onderbouwt.

Tegelijkertijd hebben we ons aangesloten bij het Klimaatakkoord van Parijs en werken we aan een CO2-neutrale portefeuille in 2050. In 2020 is vooral invulling gegeven aan het thema ‘klimaat & milieu’ in de vorm van reductie van de uitstoot van CO2 binnen de beleggingsportefeuille, het doen van klimaatscenario-analyses en het aanscherpen van het uitsluitingenbeleid op het gebied van fossiele brandstoffen. Daarnaast leveren we een bijdrage aan de energietransitie door kapitaal te verschaffen aan bedrijven die de energietransitie faciliteren. In de komende twee jaar zullen we de doelen aanscherpen ten aanzien van mensenrechten, arbeidsomstandigheden en anti-corruptie, onder andere door onderzoek naar landenbeleid.

[Lees het blog over een waardevast pensioen →](#)

Klik op de link of scan de QR code

Alles wat we doen rondom maatschappelijk verantwoord beleggen kunt u vinden op onze website: hoe we hebben **gestemd**, wat de vorderingen zijn van onze **gesprekken met bedrijven**, welke partijen we **uitsluiten**. Ook vindt u hier **ons complete MVB-beleid**.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Vorige pagina

Volgende pagina

Als er straks nog maar een paar deelnemers in Pensioenfonds ING zitten, krijgen zij dan niet heel veel?

Jos Vergouwen (70)

Laatste functie:

Teamleider DRM (Datasystems- & Report Management)

In dienst:

1985-2011

Sinds 2014 ben ik met vervroegd pensioen. In 2020 zijn mijn man Gilbert en ik naar Aruba verhuisd. Ik voel me hier thuis en het klimaat is zeer aangenaam. In mijn familie worden de meeste mensen ruim tachtig jaar; ik hoop dus nog lang van mijn pensioen te kunnen genieten. Maar hoe zit dat als straks mijn generatie en de twee generaties na mij niet meer leven? Het Fonds heeft dan nog slechts 'enkele' deelnemers. Is er dan niet heel veel geld over? En hoe gaat het Pensioenfonds ING daarmee om?

“Wat als straks mijn generatie en de twee generaties na mij niet meer leven?

Is er dan niet heel veel geld over?”

Jos Vergouwen

Antwoord

Een begrijpelijke vraag, die we regelmatig krijgen van onze deelnemers. Hoewel Pensioenfonds ING inderdaad een gesloten fonds is, blijven we kijken naar de lange termijn. In het Fonds zitten zo'n 68.000 deelnemers. Over dertig jaar zijn dat er nog steeds zo'n 45.000. We hebben dus nog heel wat jaren bestaansrecht. Het is niet de bedoeling dat we geld oppotten voor een klein deel pensioengerechtigden; het streven is dat elke deelnemer zijn deel krijgt, ook ver in de toekomst. Daar is het beleggingsbeleid ook op gebaseerd.

Omdat we zoveel vermogen hebben, vragen mensen soms of de **toeslagen niet ruimer kunnen**. Bij het toeslagenbeleid gaan we uit van de gemiddelde reële dekkingsgraad: die toont de huidige financiële situatie ten opzichte van ons doel om in de toekomst alle pensioenen inclusief toeslagen te kunnen betalen. Met een gemiddelde reële dekkingsgraad van ruim 94%* gaat het behoorlijk goed, maar er is nog meer rendement nodig. (*Peildatum maart 2022.) Gaat het financieel goed genoeg, dan kan het bestuur de pensioenen verhogen volgens de toeslagmaatstaven die door sociale partners zijn overeengekomen. De toeslagstaffel is hierbij de leidraad. Elke toeslag moet verder passen binnen de fiscale grenzen. Gaat het financieel niet goed genoeg, dan kan het Fonds de pensioenen niet verhogen zonder dat het toekomstige pensioengerechtigden tekort zou doen.

Kortom, het beleid van Pensioenfonds ING is gericht op de lange termijn en moet ervoor zorgen dat ieder zijn deel krijgt, óók in de verre toekomst. Daartoe neemt het Fonds minder beleggingsrisico naarmate de financiële situatie beter is. Het rendement zal dan lager zijn, maar ook zekerder. De dekkingsgraad stijgt minder snel, maar is ook stabiel. Op die manier wil het bestuur precies goed uitkomen, niet te laag en niet te hoog.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Gaat Pensioenfonds ING mijn pensioen elk jaar verhogen?

José Mersmann (61)

Laatste functie:
Directiesecretaresse

In dienst:
1981-2021

Paardrijden is mijn grote passie. Gelukkig kun je blijven rijden tot je heel oud bent, maar je moet fit zijn om het écht goed te kunnen. Nu voel ik me nog vitaal, daarom heb ik ervoor gekozen om vorig jaar met prepensioen te gaan. Ik kan nu veel meer tijd aan mijn paard besteden. Ook werk ik als vrijwilliger in het Levend Paardenmuseum in de Hollandsche Manege in Amsterdam.

Afgelopen januari werd mijn pensioen geïndexeerd. Dat was een mooie verrassing. Ik had eigenlijk in mijn hoofd dat ik nu voor de rest van mijn leven aan het door ons afgesproken bedrag zou vastzitten. Nu vraag ik me af of ik dat elk jaar kan verwachten. En behoort het verlagen van de uitkering wanneer het tegenzit ook tot de opties?

“Afgelopen januari werd mijn pensioen geïndexeerd. Dat was een mooie verrassing. Nu vraag ik me af of ik dat elk jaar kan verwachten?”

José Mersmann

Antwoord

Wat mooi om te lezen dat u zo bewust naar uw pensioen heeft gekeken en de afweging heeft gemaakt om eerder met pensioen te gaan. Het klopt inderdaad dat we uw pensioen hebben kunnen indexeren. Of we dat elk jaar kunnen doen, hangt van verschillende zaken af. We streven naar een waardevast pensioen voor iedereen, maar kunnen hiervoor geen garanties geven.

Jaarlijks informeren wij in december onze deelnemers of wij hun pensioen kunnen verhogen, met welk percentage en per wanneer. Bij de **bepaling van de toeslag** gebruikt het Bestuur de toeslagstaffel als leidraad. De hoogte van de toeslag (het percentage) is daarnaast afhankelijk van de toeslagmaatstaf. Welke toeslagmaatstaf op u van toepassing is – de loonindex NN Group, de loonindex ING Bank of de (afgeleide) prijsindex (maximaal 3,0%) – is afhankelijk van uw situatie.

Sinds het Fonds in 2014 zelfstandig is geworden hebben we, in tegenstelling tot veel andere fondsen, tot en met 2020 altijd kunnen verhogen. In 2021 zijn helaas niet alle pensioenen verhoogd, omdat er geen cao-verhogingen waren bij ING Bank en NN. Dit is natuurlijk heel vervelend voor de betrokken deelnemers.

Maar welke index we ook volgen, elk pensioenfonds moet altijd kijken of het een verhoging langjarig kan blijven betalen. Dat is wettelijke verplicht. Als de financiële situatie bijvoorbeeld onder druk komt te staan en de dekkingsgraad te laag is, bestaat de kans dat uw pensioen niet of slechts gedeeltelijk wordt verhoogd, of in het uiterste geval wordt **verlaagd**. Ook hierbij is het Fonds gebonden aan wettelijke voorwaarden.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Kan ik niet beter zelf beleggen voor een hoger rendement en kan ik zelf invloed uitoefenen op hoe Pensioenfonds ING de beleggingskeuzes maakt?

Patrick Raar (49)

Laatste functie:
Safe Business Officer

In dienst:
Sinds 1999

Zoveel mensen, zoveel wensen. Waar een jongere deelnemer van Pensioenfonds ING waarschijnlijk wat meer risico durft te nemen in beleggingen, zal de collega van 65 jaar eerder voor veiligheid kiezen en daarmee voor een iets lager rendement. Ik zou graag zien dat het Fonds meer keuze aanbiedt, bijvoorbeeld een hoog of laag risicoprofiel of een bepaalde sector. Ik kan dan heel bewust een afweging maken tussen het risico dat ik wil nemen én het mogelijke rendement.

Kunnen we – nu of in de toekomst of na invoering van de nieuwe pensioenwet – als deelnemer van het Fonds ook op individueel niveau kiezen voor een beleggingsmix die aansluit bij mijn persoonlijk risicoprofiel?

“Ik zou heel graag bewust een persoonlijke afweging maken tussen het risico dat ik wil nemen én het mogelijke rendement.”

Patrick Raar

Antwoord

Uit een **risicobereidheidsonderzoek dat we in 2019 hebben gehouden**, werd het verschil tussen oudere en jongere deelnemers goed duidelijk. Waar jongere deelnemers vaak nog niet met hun pensioen bezig zijn, willen oudere deelnemers zo min mogelijk risico lopen. We begrijpen uw vraag dus heel goed.

De kans dat u door zelf te beleggen – zonder meer risico te nemen – een hoger rendement behaalt dan ons Fonds is vrij klein. Zeker als we dit bekijken over een langere periode, bijvoorbeeld zo’n veertig jaar. Dat is ook niet zo vreemd, want pensioenfonds hebben nu eenmaal een paar voordelen die individuele beleggers niet hebben. Zo hebben wij meer geld om mee te beleggen (ruim 30 miljard euro), kunnen wij onze beleggingen beter spreiden (dus met minder risico) en kunnen wij de kosten verdelen over alle deelnemers. Tot slot speelt ook onze kennis mee: de ervaren professionals die voor ons beleggen doen de hele dag niets anders. In 2021 behaalden we een rendement van 6,1%.

Wat betreft uw tweede vraag: op dit moment is het inderdaad niet mogelijk om als deelnemer een persoonlijk risicoprofiel samen te stellen. Daar is het Fonds ook niet op ingericht. Ons Fonds belegt met beleid. Te weinig risico nemen, levert te weinig op, maar heel veel risico nemen, is ook niet de bedoeling. We moeten er immers altijd voor zorgen dat we uw pensioen kunnen betalen. Ons beleid zit ertussenin: we zorgen voor een redelijk rendement, zonder dat uw pensioen in gevaar komt.

Dat een persoonlijk risicoprofiel niet mogelijk is, betekent overigens niet dat u geen invloed kunt uitoefenen op onze beleggingskeuzes. We hechten veel waarde aan de mening van onze deelnemers en nodigen iedereen uit om mee te praten, bijvoorbeeld via klankbordgroepen en enquêtes. Ook is op onze website precies te vinden waarin we beleggen, hoe we gestemd hebben en wat ons uitsluitingsbeleid is.

De voorstellen voor **het nieuwe pensioenstelsel**, onder meer met betrekking tot tot beleggingskeuzes, zijn we momenteel aan het bestuderen. We houden u van deze ontwikkelingen uiteraard op de hoogte.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Is er straks nog wel genoeg pensioen voor jongere deelnemers?

Paula van Blokland (45)

Laatste functie:
Business Analyst

In dienst:
Sinds 2008

Door de wereldwijde vergrijzing zijn er steeds minder mensen die pensioen opbouwen en steeds meer mensen die ervan mogen genieten. Daarbij hebben de generaties na mij een compleet andere mindset. Een vaste fulltimebaan voor het leven is niet meer zomaar te vinden. De jeugd wil dat ook niet meer.

Ik zie het bij mijn eigen bonusdochter: ze werkt hard, maar vindt daarnaast een gezonde werk-privébalans ook erg belangrijk. Steeds minder mensen bouwen dus pensioen op. Wie betaalt er straks voor mijn pensioen en voor het pensioen van onze kinderen? Wanneer is het potje leeg?

“Steeds minder mensen bouwen pensioen op. Wie betaalt er straks voor mijn pensioen?”

Paula van Blokland

Antwoord

Een heel herkenbare vraag. De wereld verandert snel en de manier waarop generaties tegenwoordig tegen pensioen aankijken, verschilt. Bij deze vraag is het echter belangrijk om twee zaken goed gescheiden te houden: pensioen en AOW (de Algemene Ouderdomswet).

Pensioen is iets wat mensen via hun werkgever zelf opbouwen: gemiddeld werken mensen één dag per werkweek voor hun pensioen. De hoogte van dat pensioen is afhankelijk van de hoogte van het salaris en de duur van de opbouw. Het zijn de pensioenfondsden die zorgen voor het beheer van dat opgebouwde pensioen en dat het klaarstaat als iemand met pensioen gaat. Iemand's pensioenpotje raakt dus in principe niet leeg, want het potje bevat de inleg en het rendement dat het Fonds maakt door met dit geld te beleggen. Dat betekent dat je voor je pensioen niet afhankelijk bent van latere generaties en of deze veel of weinig werken. Het is dus wel van belang erop te letten of je werkgever een (goede) pensioenregeling voor je heeft. Anders zou je privé moeten bijsparen voor je pensioen. Als je géén werkgever hebt, bijvoorbeeld omdat je ZZP'er bent, zul je zelf je pensioen moeten sparen – want iemand anders doet het niet voor jou.

De AOW daarentegen, werkt anders. AOW bouwen mensen niet zelf op, maar wordt betaald door de werkenden op dat moment. Iedereen die in Nederland gewoond of gewerkt heeft, heeft recht op AOW. Het maakt daarbij niet uit of je gewerkt hebt en hoeveel je gewerkt hebt. Op die manier regelt de overheid voor iedereen een bestaansminimum als oudedagsvoorziening. De hoogte van een AOW-uitkering is vooral afhankelijk van iemand's gezinssituatie.

Als Pensioenfonds ING herkennen we de verandering in mentaliteit. De huidige generatie hecht veel waarde aan een goede werk-privébalans en kiest er soms bewust voor om minder te werken. Minder werken betekent ook minder pensioenopbouw. Dat is een belangrijk punt waar medewerkers zich bewust van moeten zijn. Pensioenfonds ING streeft ernaar dat bewustzijn te vergroten. Via webinars bijvoorbeeld. Of via Mijn Pensioenplan: een handig instrument waarmee mensen inzicht krijgen in hoeveel ze hebben en wat er gebeurt als ze bijvoorbeeld eerder met pensioen gaan.

We vinden het belangrijk dat mensen zich er bewust van zijn wat ze later krijgen; wat u exact aan pensioen krijgt, is afhankelijk van hoeveel u verdient en hoelang u pensioen heeft opgebouwd.

Zijn mijn persoonsgegevens veilig bij Pensioenfonds ING?

Suzan de Waal (50)

Functie:
Senior Financial Controller

In dienst:
Sinds 2007

Pensioenfonds ING heeft veel informatie van deelnemers opgeslagen: NAW-gegevens, BSN, geboortedatum, burgerlijke staat, kinderen, salaris. Ik vertrouw erop dat Pensioenfonds ING zich houdt aan de wettelijke vereisten voor het beschermen van deze persoonsgegevens.

Maar ze besteden ook veel werk uit, zoals de administratie. Zijn deze partijen gebonden aan dezelfde regels? En wat gebeurt er als het toch een keer misgaat, bijvoorbeeld door een hack of datalek?

“Ik vertrouw erop dat Pensioenfonds ING zich houdt aan de wettelijke vereisten voor het beschermen van deze persoonsgegevens. Wat gebeurt er als het toch een keer misgaat, bijvoorbeeld door een hack of datalek?”

Paula van Blokland

Antwoord

Een hele begrijpelijke en terechte vraag. Het gaat immers om zeer persoonlijke informatie.

Het is dan ook goed om te weten dat wij uw gegevens verwerken in overeenstemming met de eisen die de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt. Dit geldt voor zowel Pensioenfonds ING als de partijen die wij inschakelen bij de uitvoering van onze dienstverlening. Denk daarbij aan pensioenadministratie en vermogensbeheer. Bovendien registreren wij alleen de gegevens die nodig zijn voor onze dienstverlening en gebruiken wij uw gegevens alleen voor het doel waarvoor u deze gegevens heeft verstrekt (of waarvoor wij die gekregen hebben). Denk aan het uitvoeren van uw pensioenregeling(en), het uitvoeren van wettelijke regelingen en het afhandelen van uw vragen.

Ook de beveiliging van al deze informatie heeft onze speciale aandacht. We beheren de gegevens van ruim 60.000 deelnemers en die gegevens moeten beschermd worden. In 2021 hebben we op het gebied van cybersecurity nieuwe stappen gezet, zodat een veilige uitwisseling van gegevens gewaarborgd is. Al onze systemen en programma's zijn beveiligd volgens de huidige wet- en regelgeving. In 2022 zal opnieuw een controle plaatsvinden om te zien of de aanpassingen tot de juiste resultaten hebben geleid en alle gegevens optimaal beveiligd zijn. Op deze manier blijven we de veiligheid van uw gegevens waarborgen.

Op onze website kunt u meer lezen over ons privacybeleid.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Hoe stemt Pensioenfonds ING haar beleggingen af op de klimaattransitie en het behoud van biodiversiteit?

Jos Letschert (62)

Functie:
Product owner IT Corebanking

In dienst:
Sinds 1998

De klimaatdreiging en het wereldwijde verlies van biodiversiteit baren me veel zorgen. Ik wandel graag op de Veluwe om naar vogels te kijken. In de loop van de afgelopen dertig jaar heb ik gezien dat voorheen veelvoorkomende vogelsoorten zeldzaam zijn geworden. Op de Veluwe is de grootste boosdoener de stikstofuitstoot van de lokale landbouw, die ervoor zorgt dat de bodem verzuurt, waardoor flora en fauna verarmt.

Ik vind het erg belangrijk dat we zoveel mogelijk doen om te voorkomen dat nog meer natuur en biodiversiteit verloren gaan. We eten thuis maximaal één keer per week vlees en ik pak liever de trein dan de auto. Wat doet Pensioenfonds ING om zo duurzaam mogelijk te beleggen?

"In de loop van de afgelopen dertig jaar heb ik gezien dat voorheen veelvoorkomende vogelsoorten zeldzaam zijn geworden. Dat baart me veel zorgen."

Jos Letschert

Antwoord

Uit verschillende gesprekken die we met onze deelnemers voeren, blijkt inderdaad hoe belangrijk deelnemers maatschappelijk verantwoord beleggen vinden. Zo bleek uit onderzoek in 2017 dat deelnemers van ons verwachten dat we rekening houden met mensenrechten, arbeidsomstandigheden, anti-corruptie en gezondheid. De afgelopen jaren is duurzaam en verantwoord beleggen ook steeds meer op de voorgrond gekomen. Bij onze beleggingen houden wij daarom rekening met de invloed op milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Maatschappelijk verantwoord beleggen is een integraal onderdeel van het beleid van Pensioenfonds ING.

Pensioenfonds ING steunt daarom **het klimaatakkoord van Parijs**. We zijn ervan overtuigd dat we een bijdrage kunnen leveren aan het beperken van de opwarming van de aarde, zonder dat de financiële doelstellingen in het gedrang komen. Net als het klimaatakkoord van Parijs heeft ook het Fonds als doel om in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Sinds het najaar van 2020 leggen we daarom **CO₂-reductiedoelstellingen** op aan onze beleggingen. Hierdoor daalde de CO₂-uitstoot van onze beleggingen aanzienlijk.

Ook leggen we onze vermogensbeheerders klimaatdoelen op die als randvoorwaarden gelden voor de beleggingen die zij namens het Fonds beheren. Denk hierbij aan een CO₂-reductiepad. Verder zijn we in dialoog met bedrijven waar we kapitaal aan verschaffen. We sporen die aan om in overeenstemming te komen met 'Parijs'. Tot slot sluiten we bepaalde bedrijven uit. Bedrijven die door hun core business veel broeikasgassen direct of indirect uitstoten, kun je in de kern moeilijk veranderen. Dan is uitsluiting de laatste mogelijkheid. Op dit moment heeft het Fonds een gedeelte van de beleggingen al in overeenstemming gebracht met het klimaatakkoord en deze lijn zal de komende periode worden voortgezet naar meerde beleggingen.

Op onze website kunt u in ons MVB-beleid al onze doelstellingen, criteria en de voortgang vinden.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Welke flexibiliseringsmogelijkheden zijn er bij Pensioenfonds ING?

Hans Orij (61)

Functie:
Safe Business Officer

In dienst:
1989-2021

Ongeveer zes jaar geleden bezocht ik de bijeenkomst 'Inzicht in je pensioen' bij Pensioenfonds ING. Dat kan ik iedereen aanraden. Sindsdien maak ik om mijn flexibiliseringsmogelijkheden te bekijken gebruik van de pensioenplanner. Bijvoorbeeld om te zien wat voor invloed het heeft als ik stop met werken op mijn 63ste.

Helaas werd ik drie jaar geleden ziek en kwam ik voor bijna veertig procent in de WIA terecht. Door mijn WIA-status werkte de oude pensioenplanner niet meer voor mij. Welke flexibiliseringsmogelijkheden zijn er nu nog voor mij?

*"Door mijn WIA-status werkt de pensioenplanner niet meer voor mij.
Welke flexibiliseringsmogelijkheden zijn er nu nog voor mij?"*

Hans Orij

Antwoord

Wat goed om te horen dat de bijeenkomst die we georganiseerd hebben u meer inzicht heeft gegeven. Dat is precies waar we naar streven: onze deelnemers bewustmaken van de mogelijkheden en ze verwijzen naar handige tools en informatie.

Mijn Pensioenplan is een waardevol instrument om de eigen situatie goed in kaart te brengen. Iedereen die pensioen heeft opgebouwd bij Pensioenfonds ING (en dat nog steeds heeft staan) kan hier gebruik van maken. Hiermee kunnen deelnemers eenvoudig en op ieder gewenst moment persoonlijke plannen maken voor het pensioen van Pensioenfonds ING. **Er zijn verschillende flexibiliseringsmogelijkheden:** u kunt bijvoorbeeld eerder met pensioen, al vanaf 55 jaar. Of misschien wilt u juist later met pensioen. U kunt ook kiezen om in deeltijd met pensioen te gaan. Of om de eerste periode van uw pensioen meer geld uit te laten keren en de laatste periode minder (met de gedachte: hoe ouder ik ben, hoe minder geld ik nodig heb). Ook is het mogelijk om bijvoorbeeld ouderdomspensioen om te zetten in extra partnerpensioen (en andersom).

Al deze verschillende mogelijkheden kunt u invoeren in Mijn Pensioenplan, zodat u ziet wat het betekent voor uw situatie. U vergelijkt uw plannen en uiteindelijk beslist u wat u wilt.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

[Jaarverslag 2021](#)[Inhoudsopgave](#)[Hoe ver kijk jij vooruit?](#)[12 vergezichten van deelnemers](#)[Samen verder kijken](#)[2021 in cijfers](#)

Samen verder kijken

Hans van der Knaap, onafhankelijk voorzitter van het Algemeen Bestuur van Pensioenfonds ING, en Vandana Doekhie, niet-uitvoerend bestuurder van Pensioenfonds ING, bespreken in een video de afgelopen periode met een (positieve) blik op de toekomst.

Pensioenfonds ING staat er goed voor en heeft een duidelijk doel voor ogen. We kijken verder dan we gewend zijn en willen iedereen een waardevast pensioen en een goede toekomst bieden. Daar werken we samen hard voor. Dat doen we goed en tegelijkertijd verliezen we als Fonds onze verantwoordelijkheid voor een duurzamere, groene wereld niet uit het oog.

[Bekijk de video van het interview →](#)

Klik op de link of scan de QR code

[Vorige pagina](#)[Volgende pagina](#)

Een waardevast pensioen voor onze deelnemers

Hans van der Knaap, onafhankelijk voorzitter van Pensioenfonds ING, en Vandana Doekhie, niet uitvoerend bestuurder bij het Fonds, kijken tijdens een gesprek bij Hortus Botanicus in Amsterdam terug op het stabiele jaar 2021. Lees het transcript van dit gesprek, dat op video is vastgelegd.

Vandana Doekhie: “Er gebeurt op dit moment heel veel in de wereld. De coronacrisis hebben we net achter de rug. We zitten nu midden in de oorlog in Oekraïne. Dat zijn allemaal onderwerpen waar we binnen het Fonds ook over moeten nadenken. Of we ons beleid daarop moeten gaan aanpassen. Wat we gaan communiceren naar deelnemers. Dat zijn geen kleine thema's en het houdt mij wel bezig in ieder geval. Hoe zit dat met jou Hans?”

Hans van der Knaap: “Ik denk dat de wereld behoorlijk is veranderd. Medewerkers moesten thuis gaan werken. Dat was natuurlijk anders. Inmiddels komen ze langzamerhand weer terug naar hun werk. Het heeft een enorme impact gehad op onze beleggingsportefeuille. Ik denk dat we, terugkijkend, er behoorlijk goed doorheen zijn gekomen. Maar wat me toch wel zorgen baart is de enorm opgelopen inflatie. Mede ook gevoed door de coronacrisis, de energietransitie, stijgende energieprijzen en inflatiecijfers. Mensen maken zich daar best zorgen om.”

Vandana: “Gelukkig hebben wij daarmee binnen het Fonds natuurlijk wel rekening mee gehouden door ons beleid al eerder daarop aan te passen. Inflatie is iets wat heel veel mensen nu bezighoudt, ook onze deelnemers, en wij zijn daar in goede mate tegen beschermd binnen het pensioenfonds. Ik denk dat dat een hele goede boodschap is voor onze deelnemers.”

Hans: “Absoluut.”

“De wereld is de afgelopen jaren behoorlijk veranderd. Alles bij elkaar heeft dat een behoorlijke impact gehad op onze beleggingsportefeuille.”

Hans van der Knaap | Onafhankelijk voorzitter van Pensioenfonds ING

Hans: “Veel pensioenfonds hebben problemen met het kunnen indexeren. Dus daar had je de discussie: ‘gaan wij moeten korten?’ Gelukkig hebben we bij ons Fonds de discussie kunnen voeren: ‘gaan wij indexeren?’ En tot nu toe konden we altijd indexeren. Daar zijn we best trots op. Maar nu zien we wel heel hoge inflatiecijfers, dus de vraag die daaronder ligt, of we alles kunnen indexeren, dat gaat een uitdaging worden.”

Hans: “Onze ambitie is om de koopkracht van onze pensioenen te kunnen handhaven, maar of we die ambitie daadwerkelijk kunnen omzetten in realisatie is een grote uitdaging. We hebben gelukkig een degelijke beleggingsportefeuille kunnen opbouwen. Daar hebben we jaren over gedaan. We hebben best wat ‘exposure’ in vastgoed, dat altijd helpt bij inflatie. Ook hebben we producten gekocht die ons beschermen tegen inflatie. Dat heeft ons geholpen. En ik denk dat wij in Nederland een van de weinige pensioenfonds zijn die daar fors in hebben geïnvesteerd.”

Vandana: “Wij voeren het beleid dat we niet te veel risico willen nemen. Uiteraard doen we dat voor onze deelnemers. Dat betekent dat wij verantwoordelijkheid hebben over het vermogen van onze deelnemers. Wij kunnen het ons niet permitteren om daar te veel risico's mee te nemen. Ik denk dat we ons daar wel comfortabel bij mogen voelen.

Uiteraard is het belangrijk dat wij weten wat de deelnemer wil. Wij kunnen natuurlijk zelf alles besluiten als bestuur, maar wij willen horen wat de deelnemer als voorkeur heeft. Dat doen we op verschillende manieren.

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Vorige pagina

Volgende pagina

Vandana: “We doen natuurlijk een risicobereidheidsonderzoek waarbij de deelnemer aangeeft: ‘Ik wil graag veel risico met de kans op een hoog rendement, of juist niet’. Wij hebben daarnaast een deelnemerspanel, waarvoor we deelnemers van alle leeftijden hebben uitgenodigd om te praten over de belangrijkste thema’s. Wat houdt jullie bezig? Dat zijn zaken die wij meenemen in de besluitvorming.

We proberen het ook voor onze deelnemers zo makkelijk mogelijk te maken. Pensioen kan een moeilijk onderwerp zijn, heel complex. Dus we hebben ook geïnvesteerd in een portal. Een platform waar onze deelnemers hun eigen pensioenzaken kunnen inzien en kunnen regelen. Ze kunnen zelfs hun pensioen laten ingaan met één druk op de knop. Dat zijn allemaal zaken die wij belangrijk vinden. Dat het voor onze deelnemer ook gewoon begrijpelijk en toegankelijk is.”

“Wij voeren het beleid dat we niet te veel risico willen nemen. Uiteraard doen we dat voor onze deelnemers. Dat betekent dat wij verantwoordelijkheid hebben over het vermogen van onze deelnemers.”

Vandana Doekhie | Niet uitvoerend bestuurder Pensioenfonds ING

Hans: “Een van de grote veranderingen die we de laatste tijd zien, is hoe we kijken naar onze beleggingsportefeuille.”

Vandana: “Wat ik zelf interessant vind: wij hebben natuurlijk ook onze deelnemers hierover bevraagd. Er zijn veel mensen die zeggen: ‘Ik wil niet dat mijn pensioengeld in de wapenindustrie

wordt belegd’. Dat is iets waar wij ook al actie op hebben ondernomen. Wij zorgen dat in onze beleggingsportefeuille geen beleggingen zitten in bijvoorbeeld de wapenhandel, in kinderarbeid, maar bijvoorbeeld ook niet in dictaturen. Daar beleggen wij gewoon niet in.

Dat past heel goed bij de situatie van vandaag, maar daar hebben we een tijd terug al actie op ondernomen. En dat vind ik zelf het meest interessante. Dat we rekening houden met waar onze deelnemers zich goed bij voelen. Uiteindelijk is het hun pensioengeld. Dat moet natuurlijk goed renderen, maar het moet ook op de juiste manier belegd worden.

En daarnaast kunnen wij als Fonds, ook omdat we natuurlijk ook zo’n groot vermogen beheren, invloed uitoefenen. Door in gesprek te gaan met bepaalde bedrijven, maar we kunnen natuurlijk ook stemmen. We hebben stemrecht op de aandelen die we in onze portefeuille hebben en we maken graag gebruik van dat recht.”

Hans: “Dus ‘geef de wereld door’ is echt wel een heel belangrijk thema.”

Vandana: “Ja, zodat er morgen ook nog een toekomst is.”

“Wij zorgen dat in onze beleggingsportefeuille geen beleggingen zitten in bijvoorbeeld controversiële wapens, in kinderarbeid, maar bijvoorbeeld ook niet in dictaturen. Daar beleggen wij gewoon niet in. Dat past heel goed bij de situatie van vandaag, maar daar hebben we een tijd terug al actie op ondernomen. ”

Vandana Doekhie | Niet uitvoerend bestuurder Pensioenfonds ING

Vandana: “Er zijn als pensioenfonds ook keuzes te maken om ergens juist wél in te beleggen. Denk bijvoorbeeld aan groene obligaties. Dan beleg je toch in obligaties, die in ieder geval een groen karakter hebben. Juist met het oog op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Maar je kan ook actieve keuzes maken om juist ergens in te beleggen om daarmee impact te kunnen creëren.

Wat natuurlijk een hele logische vraag is: maatschappelijk verantwoord beleggen, gaat dat niet ten koste van het rendement van de portefeuille? Daar hebben we een hele duidelijke afweging in gemaakt en we zijn ervan overtuigd dat het investeren in duurzame beleggingsobjecten juist kan bijdragen aan het rendement.”

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Hans: “Als je kijkt naar onze beleggingsresultaten over 2021, waar we relatief tevreden over waren, de impact van duurzaam beleggen. We zijn nog niet zover dat we dat kunnen meten. Wat we wel kunnen meten is in welke mate we CO2-uitstoot hebben verminderd in onze portefeuille.”

Vandana: “Over CO2 gesproken: het is hartstikke fijn dat we bij het Fonds de ambitie hebben om in 2050 helemaal CO2 neutraal te zijn. We hebben natuurlijk ons eigen beleid, maar we sluiten ons uiteraard ook aan bij het klimaatakkoord van Parijs.”

Hans: “Als je kijkt naar de gehele Nederlandse pensioensector zijn we in ons land erg vooruitstrevend als je dat vergelijkt met andere landen.”

Vandana: “Ja, zodat er morgen ook nog een toekomst is.” We mogen trots zijn denk ik, zeker ook als Pensioenfonds ING. De Nederlandse pensioensector is vrij vooruitstrevend, bijvoorbeeld door de visie op maatschappelijk verantwoord beleggen. Door nu al na te denken over de opwarming van de aarde – daar merken we nu nog niet zo heel veel van behalve dan misschien een iets warmere zomer – maar we denken als sector ook na over hoe we hier de komende decennia mee om moeten gaan. Daarbij gaan we altijd voorzichtig om met de vermogens van onze deelnemers.”

“Wij als bestuur moeten veel besluiten nemen en we moeten veel afwegingen maken. In die afwegingen moeten wij continu het belang van de deelnemer meenemen. Dus uw mening telt!”

Hans van der Knaap | Onafhankelijk voorzitter van Pensioenfonds ING

Vandana: “Als pensioenfonds beleggen we de pensioeninleggeden van onze deelnemers. Uiteindelijk hebben we een pot van ongeveer 30 miljard euro. Dat is een behoorlijk vermogen. En daar willen we het juiste mee doen. Dat betekent dat we, en dit geldt niet alleen voor pensioenfonds ING maar voor de hele sector, dat we op een voorzichtige, prudente manier omgaan met dat geld. Dat we niet in de meest risicovolle objecten beleggen, maar dat we goed afwegen wat een aanvaardbaar risico is voor onze deelnemers.”

Hans: “Ik denk dat je de rode draad zou kunnen maken dat we beleggen tegen minimaal risico en maximaal rendement. En dat we heel kritisch zijn op risico.”

Hans: “We zijn een gesloten fonds. Een gesloten fonds is een pensioenfonds dat geen premie meer ontvangt van zijn sponsors. Dan zou je denken dat dat afloopt binnen een paar jaar. Maar het bijzondere is, omdat de levensverwachting van mensen zo lang is geworden, dat we nog tientallen jaren meegaan. Ik denk dat de jongste deelnemer in ons pensioenfonds zo rond de 30 jaar is. Die kan misschien wel 100 jaar worden. Dat betekent dat we nog 70 jaar pensioenuitkeringen moeten gaan doen.

Ik zei ook weleens een keer: een pensioenfonds is een tanker. Die gaat een bepaalde kant op. Heel steady. Daar moet je geen rare dingen mee doen. We gaan recht op ons doel af. Ons doel is om aan u als deelnemer een pensioen te geven dat waardevast is, met een ambitie van indexatie op 80%. En wij gaan ons er hard voor maken dat dat ook gaat lukken.”

Hans: “Ik had het net over de tanker, die gaat vooruit voor de deelnemer. Daarom is het van groot belang dat wij weten wat die deelnemer voelt, wat hij wil en wat voor hem van belang is. Wij als bestuur moeten veel besluiten nemen en we moeten veel afwegingen maken. In die afwegingen moeten wij continu het belang van de deelnemer meenemen. Dus uw mening telt!”

Vandana: “Zeker, dus heeft u vragen, heeft u suggesties, wilt u graag meedenken met iets? Dat horen wij graag als Fonds. Dus neem gerust contact met ons op, want wij horen graag waar u zelf over nadenkt.”

René Lorrier, managing principal control:

“2021 was in financieel opzicht een stabiel jaar. Door de vereenvoudiging van de pensioenregeling zijn de kosten flink verlaagd. Het rendement op de totale beleggingen is afgenomen door de stijging van de rente.”

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van deelnemers

Samen verder kijken

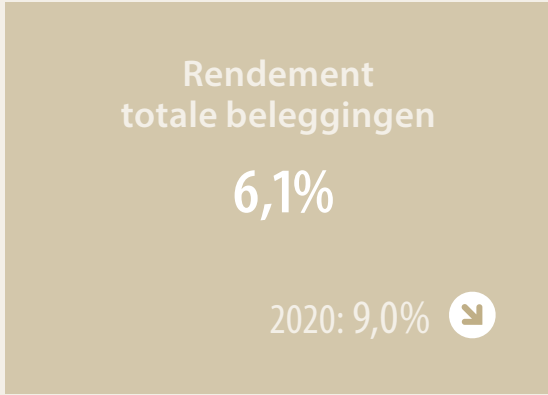
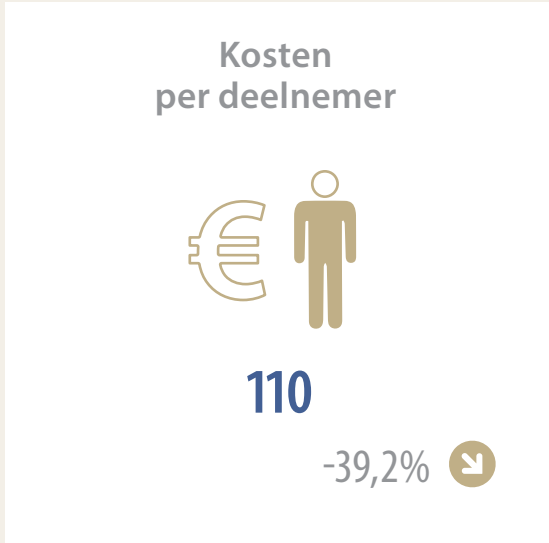
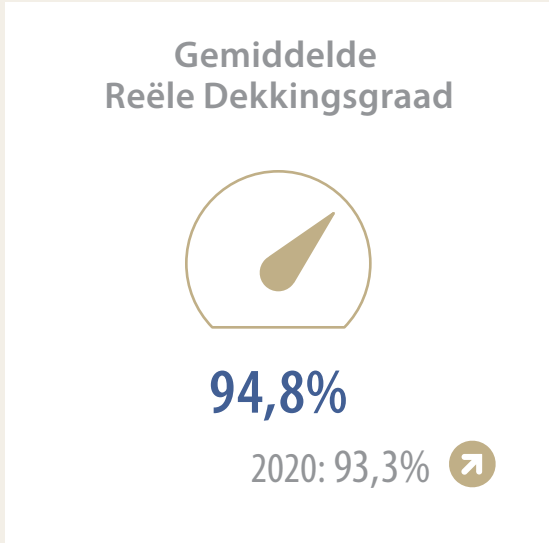
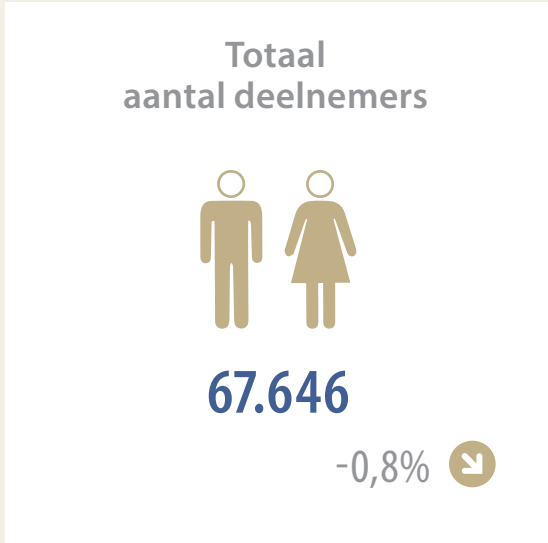
2021 in cijfers

Vorige pagina

Volgende pagina

2021 in cijfers

* in procenten van het gemiddeld
belegd vermogen

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Hoe ver kijk jij vooruit?

12 vergezichten van
deelnemers

Samen verder kijken

2021 in cijfers

Jaarverslag 2021 door de ogen van deelnemers

De horizon voorbij

